

סוכה פרק ראשון סוכה

- (א) לקמן פי' ע"ש,
(ב) לקמן כ"ג, ג' ע"א,
(ד) [דברים כג, ט] (אולי
צ"ל גג עשרה, ו' ג' ע"א)
דהש"ן,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עד מנא
וכי' דשאני סוכה למנל
מקום וכי' צין השמשות
דשמני משום:

מוסף רש"י

ואם התנה עליהם.
כמס' צילה (ל): אוקימנא
כחומר איני תולד מהן כל
צין השמשות של קידוש
י"ט ראשון, ללא חל
עליהו קדושה כלל, אצל
מנא אחר אינו מעט
(שבת כב). הישן תחת
המטה בסוכה לא יצא
דיי חובתו. לזהל מפסיק
צ"ע לנסוכה, ועיקר צ"ע
הסוכה חלילה שמי' ושינה
(קט"ו כב).

רבינו חננאל (המשך)

עליונה חשבה אהל עד
שיהא בה חלל י' טפחים.
ודחינן התם לגבי סוכה
על גבי סוכה דלמפסלא
לסוכה קאתי, בעי שמואל
י' טפחים ואמר כחכשה
כך פוסלה, אבל הכא
בכילה דלשורה אהלא
קא בעי, בבכור מי'
טפחים לא היו אהלא. הא
דאמר שמואל הישן בכילה
ערום, מוציא ראשו חוץ
לכילה וקורא קריית שמע.
אוקימנא כשאניג גבוהה
י' טפחים, וכי הכילה
אמרינן חזינא לה כמאן
דחביטא רמיא על גופו
היא וכלבוש חשוב, אבל
אם היא עשרה טפחים
לא יוציא ראשו חוץ
לכילה ויקרא, למה זה
דומה לעומד בבית ערום
שלא יוציא ראשו חוץ
לחלון ויקרא. דייקנן מינה
מדקמני למה זה דומה
לעומד בבית, דבית א"ע
שאניג גבוהה עשרה טפחים
אסור להוציא ראשו חוץ
לחלון ויקרא שם.

- (א) נראה פשוט דמסר וז"ל,
(ב) לפי סוגיית הגמרא
אקייפות קאי דלשוויי אהל
היכל דקביעא מנו קייפות
בבבוי מי' נמי היו אהל.
ודברי רבינו ז"ל.

עד מוצאי י"ט האחרון ש"ח חג. לקמן צ"ל לולב וערבה (דף מו: טו)
מפרש מאי שנה מאתרוג דשרי ביום טוב האחרון ומסיק משום
דסוכה אי אתרמי ליה סעודתא צין השמשות בעי למיכל בסוכה
ומיגו דאיתקלא צין השמשות איתקלא לכולי יומא אצל אתרוג לא
חזי צין השמשות דמעיקרא קדים
נפיק ציה ואף על גב דממ"ז מוקפה
הוא צין השמשות דשמא יום הוא
הוא שציעי של חג לא שייך כי האי
גוונא לאוסרו צשמיי צמיגו
דאיתקלא לצין השמשות מאחר דלא
נאסרה אלא מחמת יום שעבר וכן
משמע צפ"ד (סו) גבי הפרש' ו'
אתרוגים לוי' ימים לאמרינן התם
דכל אחת ואחת יוצא צה ואוכלה
למחר ולא אסרינן למחר אף על גב
דאיתקלא צין השמשות משום ספיקא
דיום טוב צפ"ק דצילה (דף ד. ד) דלמחר
רב נולדה צה אסורה צה מפרש
טעמא משום הכנה ולא צעי למימר
מיגו דאיתקלא אע"ג דרב כרבי
יהודה סבירא ליה דלית ליה מוקפה
וכן שני ימים טובים של גלויות דנולדה
צוה מותרת צוה וצפרק כלל מערבין
(עירובין דף לו.) גבי לגין של טבול יום
שמלאוהו מן החצית של מעשר טבל
ואמר הרי זה תרומת מעשר לכשתשך
דצרוי קיימין ואם אמר ערבו לי צוה
לא אמר כלום משום דסוף היום
של ע"ש קונה עירובו או משום דצעינן
סעודה הראויה מצעדו יום האם
תחילת יום של שנת קונה עירוב
ולא צעי סעודה הראויה מצעדו יום
הוא עירוב ולא אמרינן לאו ראויה
היא צצצת מיגו דאיתקלא צין
השמשות משום יום שעבר וכל הני
לא דמו לטובה לאסרינן משום דאי
איתרמי ליה סעודתא צין השמשות
אף על גב דלא מיחייב למיכל צה
אלא משום ספיקת יום שעבר (ה) שאני
סוכה דמכל מקום אהל למיכל צה
מחמת מה שיהיה ומאן דאסר התם
אתרוג אפילו צשמיי ופירש שם
צקונטרס מיגו דאסור צין השמשות
צשמיי משום דספק יום דציעיי
הוא איתקלא לכולי יומא אלמא
אהני מיגו דאיתקלא משום יום שעבר
לאסור צשמיי לא יתכן דאפילו רב
אסי דאסר ציה פ"ק דצילה (דף ד.)
צצני ימים טובים של גלויות לא אסר
אלא משום דמספקא ליה אם קדושה
אחת הן או לא אלא היינו טעמא
משום דגזר אתרוג אנו סוכה ומינהו

רבינו חננאל

עד מוצאי יום טוב
האחרון, ואם התנה עליהן
בשעה שעטרה, על מנת
שיסתפק מהן כל ימי
המועד, מותר להסתפק
מהן אפילו ביום טוב.
האי תנא בעיטרה מן
ובסדינין, כרב חסדא. ודחי
רב אשי דלמא כי מכשר
האי תנא בעיטרה מן
הצד, אבל תחת הסכך
פסולה ודלא כרב חסדא.
עבדיה דרב אשי איטמישא
כתנאה במיא, ושטחה על
גבי סוכה כדי להתייבש,
ואמר ליה חסר אותה,
שלא יאמרו הורגין אותה
על גבי סכך הסוכה, בבגד
מסככים. פשוט היא, ר'
(א) גווי סוכה המופלגין
ממנה דין. פירוש הסדינין
שמעטרין הסוכה בהן
שינין דבוקות כדפנת
אהלא (א) [מרוחקין ה, ר'
נחמן אמר כשרה רב חסדא
ורבה בר רב הונא] אמרי
פסולה, ואימא לן יתיר
ורביה הלכה כרביה. אמר
רב יהודה אמר שמואל
מותר לישן בכילה בסוכה
אע"פ שיש לכילה זו
גג טפה, ובלבד שלא
תהא גבוהה י' טפחים.
ואקשינן עליה ממנה?
דקתי הישן (במטה) [תחת
המטה] חזינא לה כמאן
דיי חובתו. ומשני במטה
גבוהה י' טפחים. והרי
קיימות דאינן גבוהין י'
טפחים, דתניא הוריא
נקליטין שנים וקיימות
ד, פירש על גבי קיימות
פסולה, על גבי נקליטין
כשרה, ובלבד שלא יהו
נקליטין גבוהין מן המטה
י' טפחים. מכלל דקיימות
אע"פ שאין גבוהין י'
טפחים פסולה. ודחי שאני
קיימות דקביעי במטה,
ואפילו פחות מי' כיון
דקביעי אהל הן. והרי
סוכה על גבי [סוכה]
דקביעה ואמר כחכשה
כן פוסלה, כלומר אינה

הכל לפי סאו. וכגון דלמחר איני צודל מהם כל צין השמשות של יום
טוב הראשון ללא חל קדושה עלייהו והכי מוקים לה צמכת צילה
צהמציא (דף ל:): ותנאה אחריתא לא מהני צו. קמני מיהת סדינין
והיינו סיעתא: **דילמא מן הצד.** לדפנות קאמר אצל למעלה אימא
לך אפילו לנאותה נמי מסכך צמקבל
טומאה קרי לה: **אין ממעטין.** קרימין
הפרוסין למעלה לנוי אין ממעטין
צצצוה מעשרים להכשירה ללא מין
סככה נינהו דאי סכך הוא הוא
מיפסלה משום מקבל טומאה ולא
לפוסלה משום פחותה מי': **ומן הצד**
ממעטין. לה משיעור ז' טפחים
דהא אינה מחזקת ראשו ורובו
ושולחנא: **איטמישא.** נישורה צמיס:
והא קחזו לה דרטיבא. שהיא למה
ומוכחא מילתא דלנגבה שטוחה ולא
לסכך: **לני יבשה קאמינא לך.**
דמשקלה: **נוי סוכה.** סדינין הפרוסין
תחת סכך לנוי: **פסולה.** משום
אהל מפסיק ואשתכח דלא גני
צצוכה ולרב נחמן כיון דלנוי סוכה
צצית דין היה ונגיד ומנזה צצית ראש
גולה ועושין על פיו: **שלוהי מלוא**
אין. להקביל פני ראש גולה דחייב
דאם להקביל פני רבו צצרגל ופטרינן
כדמין לקמן (דף סה): **שלוהי מלוא**
פטרינן מן הסוכה: **כילה.** הפרוסה
קצציות המטה ואע"פ שיש לה גג
שאין גגה משופע כשל נקליטין אלא
שזה כשל קיימות: **והוא שאני**
גבוהה עשרה. מן המטה דצציר
מגבוהה עשרה לאו אהלא הוא: **הא**
לא קמני הני. צצציתא דמפרש להו
צצוה דהכי תנא נקליטין שנים
כדפירשמי לעיל) יוצאין צצמלע המטה
למראשיתה ולמרגלותיה: **דקביעי.**
אצל כילה לא קביעה צצחוקה קיימות
הלכך כי לא צצוהה עשרה לא חשיב:
הסם דלמפסל סוכה. קאמייה משום
סוכה תחת סוכה: **כהעשרה כך**
פסולה. כל כמה דלא מקרייא עליונה
סוכה לא מיפסלא תחתיה: **הכא**
דלשויה אהלא. שלא יצן תחתיו אצל
שאר הסוכה כשרה: **צציר מעשרה**
נמי הוי אהלא. היכא דקביעא:
וקורא קריאת שמע. דכיון דלאו אהל
הוא לא אמרינן למקום שרוב שם
ראשו מרק ולימסר משום לא
יראה כך ערות דצרי' אלא הרי
הוא כמנזיא ראשו חוץ לחלוקי:
ה"ג

עד מוצאי יום טוב האחרון של חג ואם התנה
עליהם הכל לפי תנאו דלמא מן הצד אתמר
נויי סוכה אין ממעטין בסוכה אמר רב אשי
"ומן הצד ממעטין מנימין עבדיה דרב אשי
איטמישא ליה כתונתא במיא ואשתתחא
אמטללתא אמר ליה רב אשי דלייה דלא
לימרו קא מסככי בדבר המקבל טומאה והא
קא חזו ליה דרטיבא לבי יבשה קאמינא לך
אתמר נויי סוכה המופלגין ממנה ארבעה רב
נחמן אמר כשרה רב חסדא ורבה בר רב
הונא אמרי בפסולה רב חסדא ורבה בר רב
הונא איקלעו לבי ריש גלותא אנגיניהו רב
נחמן בסוכה שנוייה מופלגין ממנה ארבעה
טפחים אשתיקו ולא אמרו ליה ולא מידי אמר
להו הדור בהו רבנן משמעתייהו אמרו ליה
אנן שלוחי מצוה אנן ופטורין מן הסוכה אמר
רב יהודה אמר שמואל "מותר לישן בכילה
בסוכה אע"פ שיש לה גג והוא שאניג גבוהה
עשרה תא שמע הישן בכילה בסוכה לא
עשרה מיתבי" הישן תחת המטה בסוכה לא
יצא ידי חובתו הא תרגמה שמואל במטה
גבוהה עשרה ת"ש או שפירם על גבי קיימות
פסולה התם נמי דגביה עשרה והא לא קתני
הכי דתניא נקליטין שנים וקיימות ארבעה
פירם על גבי קיימות פסולה על גבי נקליטין
מן כשרה ובלבד שלא יהיו נקליטין גבוהין מן
המטה עשרה מכלל דקיימות אף על פי
שאין גבוהין עשרה שאני קיימות דקביעי
והרי סוכה על גבי סוכה דקביעא ואמר
שמואל כהכשרה כך פסולה אמרי התם
דלמפסל סוכה בעשרה הכא דלשויה אהלא
בציר מעשרה נמי הוי אהלא אמר רב
תחליפא בר אבימי אמר שמואל הישן
בכילה ערום מוציא ראשו חוץ לכילה וקורא
קריאת שמע מיתבי הישן בכילה ערום לא
יוציא ראשו חוץ לכילה ויקרא קריאת שמע
הכא במאי עסקינן כשגבוהה עשרה ה"ג
מסתברא מדרקתי סיפא הא למה זה דומה
לעומד בבית ערום שלא יוציא ראשו חוץ
לחלון ויקרא קריאת שמע שמע מינה
ובית

אין ראה מרב אסי למאי גריים לקמן פ' לולב וערבה (דף מו: טו)
הפריש שצעה אתרוגים לצעה ימים רב אסי אמר כל אחת ואחת יוצא
צה ואוכלה למחר דקסבר לכולי יומא איתקלא ותו לא ושרי ליה למחר ולא אסר ליה צמיגו דאיתקלא לפיכך דוחק התלמוד לפרש טעמא
גבי צילה משום דמספקא ליה והפריש שצעה אתרוגים לצעה ימים דקאמר רב צפ' לולב וערבה כל אחת ואחת יוצא צה ואוכלה לאלתר
אע"ג דרב כר' יהודה סבירא ליה לא אסר למיכלה ציומא צמיגו דאיתקלא דלמנחה לחודה איתקלא ותו לא והיכא דמיקלע שנת צמונא
יום טוב של חג גוהינן אסור להסתפק מנויי סוכה עד מוצאי שנת ולכאורה שרי דמאזיה טעם נאסור [אין משום דקדושה אחת היא שנת
ויים טוב האמר רב פ"ק דצילה (דף ד.) הלכה כארבעה זקנים ואלניצא דר' אליעזר דאמר שמי קדושות הן ואי משום הכנה מה הכנה
יש כאן: **נ"י סוכה.** קרימין הפרוסים למעלה לנוי אין ממעטין צצוכה גבוהה מ' להכשירה ללא מין סככה הוא דאי סככה הוי הוא
מיפסל משום דמקבל טומאה ולא לפוסלה משום פחותה מי' כך פירש צקונטרס ולא דמי להוצין יורדין לתוך י' דפסלינן לעיל (דף ד.)
משום דירה סרוחה דשאני הכל לנוי עשוין: **שלוהי מצוה אנן.** וכגון שהיו מתצטלים מן המנזות אס הוי מחזרין אחר סוכה
אחרת: **ובלבד** שאני יהיו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה. מן הדין אפילו גבוהין י' שרי דלא חשיבי אהל להפסיק כיון דאין
בגגו טפח דהא צצילהי פירקין (דף יט:) מסקינן דכן הלכה סוכה העשויה כמין צריף פסולה לפי שאין לה גג דשפועי אהלס לאו
כאהלס דמו ומינה דמין רב יוסף צגמרא דמותר לישן צצילת חתנים צצוכה והא דאסרינן הכא צצוהין היינו מדרבנן דוקא צצנקליטין
דקביעי אצל כילת חתנים דלא קביעי אפילו גבוה י' שריא כי היכי דהתמירו צצקיימות לאסור אפילו אין גבוהין י' משום דקביעי וצצילת חתנים
דלא קביעי שרי אפילו ציש לה גג) וכדאמרין לאידך לישנא דנקליטין לגבי כילה קביעי אי נמי צצכי פליגי הך תרי לישני ועל כרחק צהא פליגי
הך תרי לישני דלא אפשר לומר דפליגי ציש לה גג ואינה גבוהה י' דלנישנא צצמרא אסור דהא צהדיא צגמרא צצמנא שמואל
למנתינן דהכא) צצוה י': **מוציא ראשו חוץ לכילה וקורא ק"ש.** לא חייש שמואל ללבו רואה את הערוה [כפי' צצצכות כד: סה:]:
א